Града и овог краја у свим областима постојања доносећи не само стручна знања, него и нове вредности, нови дух академизма, уз континуирано ширење видика – Универзитет у Нишу остварио је сарадњу са преко 50 високообразовних институција у свету, а једини Универзитет у Србији који има представника у међународној радној групи Европске комисије за људске ресурсе која обједињава 45 универзитета и истраживачких институција из целе Европе.

Универзитет у Нишу основан је 15. јуна 1965. Његовим оснивањем заокружује се један значајан период у новијој историји града који почиње 1960. године формирањем првих нишких факултета под окриљем Универзитета у Београду. Били су то Правно економски, Медицински и Технички факултет, матице из који се, у складу са могућностима и захтевима времена, систематски развијала све сложенија и свеобухватнија физиономија Универзитета у Нишу.
У години оснивања Универзитет је имао 234 наставника и сарадника и 6000 студената.

Важне фазе у развоју Универзитета биле су следеће године: 1968. године Електронски одсек Техничког факултета прераста у Електронски факултет, 1970. године из Правно економског факултета израстају два посебна факултета, Правни и Економски, 1971. године Машински и Грађевински одсек Техничког факултета постају посебни факултети. Исте године се оснива и Филозофски факултет са седам наставних група: математика, физика, хемија, социологија, психологија, англистика и физичко васпитање, 1972. године из састава Грађевинског факултета издваја се Факултет заштите на раду, 1979. године почиње са радом Технолошки факултет у Лесковцу, 1987. године на Филозофском факултету се отвара Студијска група за српски језик и књижевност, 1993. године почиње са радом Учитељски факултет у Врању, 1995. године Грађевински факултет, по отварању Одсека за архитектуру мења назив у Грађевинско-архитектонски факултет. 1998. године Филозофски факултет уписује прву генерацију студената на Студијској групи за историју. Исте године у Нишу почињу са радом наставна одељења Факултета ликовних уметности, као и Факултета примењених уметности и дизајна као организационе јединице Универзитета уметности у Београду. 1999. године из Филозофског факултета се издвајају два факултета: Природно-математички и Факултет физичке културе. 2000. године Природно-математички факултет добија сагласност за отварање Одсека за географију и биологију са екологијом, а сам Филозофски факултет за оснивање студијских група за филозофију, педагогију, славистику са балканистиком и уметност, чиме се стичу потребни услови за инкорпорацију наставих одељења ликовне и примењене уметности у програмске оквире Универзитета у Нишу. 2002. године оснива се Факултет уметности са три студијске опције, за ликовну, примењену и музичку уметност. 2004. године Филозофски факултет отвара Департман за журналистику, а 2008. из Студијске групе за српски језик и књижевност настају Департман за српски језик и Департман за српску и компаративну књижевност.

Универзитет у Нишу данас има 13 факултета: Грађевинско архитектонски, Економски, Електронски, Машински, Медицински, Учитељски, Правни, Природно математички, Технолошки, Факултет уметности, Факултет заштите на раду, Факултет спорта и физичког васпитања и Филозофски факултет.